

Sociální problémy moderní společnosti

17.3.2009

Mirka Wildmannová

Slovo „sociální“- dva významy

1. Synonymum slova „společenský“, popisuje jev, který se projevuje ve společnosti
2. „Sociální“ jako jev svého druhu, který zahrnuje určitou podmnožinu společenských jevů.

Sociální problém:

- Společenský stav, který vyrůstá z rozporů mezi životní situací jedince ve společnosti a společenskými podmínkami lidské existence

Ustanovení sociálního problému

Společenský jev – sociální problém - sociální program

Utváření sociálního problému jako věci veřejného zájmu

evidence problému – interpretace
problému – formování programu

Formulace sociálních problémů jako věci veřejného zájmu (sociální konstruktivisté- Herbert Blumer):

- Produkt kolektivního chování lidí, prochází etapami:
 1. rozvoj objektivních projevů sociálního problému
 2. společenské uznání (legitimizace) soc.problému
 3. mobilizace společenství lidí k aktivitě
 4. formování oficiálního plánu pro řešení problému
 5. implementace oficiálního plánu

Subjekty formování sociálního problému jako věci veřejného zájmu

- Masmédia
- Veřejné mínění
- Politikové
- Profesionální skupiny

Role masmédií

- Sociální problémy pojmenovávají pro své masové publikum
- Mohou zvyšovat citlivost a zaměřovat pozornost lidí na určitý okruh problémů

Teorie z povahy mediálních sdělení (1)

- Masmédia se zaměřují především na popis různých sociálních deviací, násilí, neobvyklých a nových jevů
- Zvyšují pozornost ke sdělovaným sociálním problémům, ale také vyvolávají zkreslující představu o jejich rozsahu, obavy a pocity úzkosti či projevy paniky u masového publika

Teorie působení masmédií (2)

- Zdůrazňuje spíše poznávací a informační účinky mediálních sdělení
- Činí sociální problémy lépe viditelné ve veřejném životě
- Plní popularizační funkci odborných poznatků

Role veřejného mínění

- Herbert Blumer (1939):
Masa = specifické společenství lidí, které se vyznačuje velkým počtem členů, různorodými zájmy, postoji a hodnotovými orientacemi, dále prostorovou a časovou rozptýleností, vzájemnou anonymitou a absencí vyhraněné, stabilní sociální organizace mezi členy

Masová společnost:

- O jedincích se předpokládá, že jsou spíše ve stavu psychické izolace od druhých
- V interakcích mezi lidmi převažuje spíše neosobnost a instrumentálně účelové vztahy
- Není vyžadováno navazování neformálních sociálních svazků a závazků

Přirozené sociální prostředí člověka

- Prostředí, ve kterém žijí mí společníci, lidé s nimiž sdílím pocity sounáležitosti a do kterých se dokážu vcítit
- Svět přirozeného postoje, kde se cítím nejvíc „doma“

3 typy formování sociálních problémů (Keneth Rogers):

1. Mediální problém
2. Problém formovaný veřejností a nátlakovými skupinami
3. Problém formovaný vládou a politickými aktéry

Cyklus veřejného zájmu o sociální problémy, fáze:

1. Určitá sociální skutečnost, událost není veřejností chápána jako sociální problém
2. Dochází k alarmování a větší angažovanosti veřejnosti pro řešení nějakého sociálního problému
3. Tvůrci sociálně politických opatření a veřejnost začíná vnímat pokrok při řešení problému
4. Veřejnost postupně ztrácí zájem o daný sociální problém
5. Sociální problém veřejné mínění jako by „uložilo k ledu“.